

Ірина Малік

Національний університет «Львівська політехніка»

Аксиометричні акценти сучасної державної молодіжної політики в Україні

«Цінності є могутнім регулятором
індивідуальної і групової поведінки»
Канафоцька Г.

Проблема суспільних цінностей та особливостей їх формування – це питання, що не лежать на поверхні, не обговорюються у студіях новинних каналів, не викладаються у школах та ВНЗ. Проте така їх відсутність в інформаційному просторі не робить їх менш важливими. І навіть у сучасному інформаційному світі, навпаки, чим менше про неї говорять та згадують, тим менша ймовірність отримати об'єктивні відповіді на запитання, що виникають. Хто на державному рівні відповідає за формування ціннісних орієнтацій? Чому молодь є у даному випадку основною цільовою групою? Які цінності допомагають та сприяють розбудові держави, а відсутність яких виконує деструктивну функцію? Яким чином держава спроможна впливати на формування ціннісних орієнтацій сучасної молоді?

Метою цієї статті є виокремлення аксиометрії державної молодіжної політики України, а також актуалізація ціннісного підходу до проблем розвитку молоді на сучасному етапі. Для реалізації цієї мети необхідно виконати такі завдання:

- окреслити теоретичне підґрунтя дослідження (аксиометрія, державна молодіжна політика, класифікація цінностей);
- виокремити ціннісну складову у запропонованих державних Програмах молодіжної політики «Молодь України» на 2016–2020 роки та «Молодь України» на 2021–2025 роки»;
- провести порівняльний аналіз запропонованих заходів у рамках Програм;
- актуалізувати додаткові аксиометричні фактори на державному рівні.

Так як цінності – категорія філософська і психологічна, їх класифікація, котра лягла в основу дослідження, запозичена в Носенко Е. Л., котрий опублікував працю «Трансформація ціннісних орієнтацій молоді на сучасному етапі розвитку суспільства (Психологічний аспект)». Дослідженням цінностей на державному рівні займалися д. політ. н. Юрій Шайгородський у праці «Аксиометрія державної молодіжної політики», Канафоцька Г. П. «Формування цінностей сучасної людини: фактори, інституції, складові та чинники впливу», М. П. Бліхар «Ціннісні орієнтації студентської молоді України: соціологічний аналіз проблеми». Основою аналітичного дослідження стали державні Програми молодіжної політики на 2016–2020 рр. та 2021–2025 рр.

Ключові слова: аксиометрія, державна молодіжна політика, національні та громадські цінності

Iryna Malyk

Lviv Polytechnic National University

Axiometric accents of the modern state youth politics in Ukraine

The problem of public values and peculiarities of their formation presents the issues, which are not on the surface, and which are not discussed in the news channel studios, and which are not taught in schools and higher educational institutions. However, such an absence of them in informational space does not make them less important. It is even contrary in the modern informational world - the less the problem is spoken about, the less possibility to receive objective responses to the questions, which rise. Who is responsible for the formation of value-based orientations on the state level? Why, youth, in such a case, is the main target group? Which values help and facilitate state development and the absence of which performs destructive function? In which way can the state influence formation of value-based orientations of the modern youth?

This article aims at distinguishing axiometrics of the state youth politics of Ukraine, as well as actualization of the value-based approach to the problem of youth development on the current stage. The following tasks should be performed for the realization of this aim:

- determination of the theoretical grounds of the study (axiometrics, state youth politics, classification of values).
- distinguishing value-based component in the offered state Programs of youth politics “Youth of Ukraine” (Molod Ukrayiny) for 2016–2020” and “Youth of Ukraine” (Molod Ukrayiny) for 2021–2025”.

- a comparative analysis of the offered measures within the Programs;
- update (actualization) of the additional axiometric factors on the state level.

As the values belong to the philosophic and psychological category, and their classification, which gave the grounds to the study, was drawn upon Nosenko E. L., who published the work “Transformation of value-based orientations of youth on the modern stage of society development (Psychological aspect)” (Transformatsiya tsinninsnykh orientatsii molodi na suchasnomu etapi rozvytku suspilstva (Psykhologichnyi aspect). On the state level, the study of the values was conducted by the doctor of political sciences Yuriy Shayhorodskyi in work “Axiometrics of state youth politics” (Aksiometriya derzhavnoi molodizhnoi polityky), Kanafotska H. P. “Formation of values of a modern person: factors, institutions, components and factors of influence” (Formuvannia tsinnostey suchasnoi liudyny: factory, instytutsiyi, skledovi ta chynnyky vplyvu), M. P. Blikhar “Value-based orientations of student youth of Ukraine: sociological analysis of the problem” (Tsinnisni orientatsii studentskoyi molodi Ukrayiny: sotsiolohichniy analiz problemy). State Programs of youth politics for 2016–2020 and 2021–2025 present the grounds for analytical research.

Keywords: axiometrics, state youth politics, national and public values

Вступ

У будь-якій державі молодь – найбільш активна та мобільна соціальна група. Це та частина суспільства, яка покликана стати рушійною силою трансформаційних процесів у будь-якій сфері: політичній, економічній, військовій. Тож державна політика, що спрямована на суспільний розвиток, повинна забезпечити функціонування формули, за якою громадянин держави, працюючи на власний інтерес, приносить би користь державі. І навпаки, відсутність активної громадянської позиції в кінцевому результаті деструктивно впливає на суспільний розвиток та розбудову демократичних інститутів. У такому випадку державна молодіжна політика покликана стати основою забезпечення довготривалого загальносуспільного розвитку.

Результати дослідження.

Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні», прийнята ще у 1992 р. (зміни вносились у 1999 р. та 2006 р.) визначає, що «Державна молодіжна політика – це системна діяльність держави у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом, що здійснюється в законодавчій, виконавчій, судовій сферах і ставить за мету створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов та гарантій для життєвого самовизначення, інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах України» (Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні). Тож все, що держава здійснює в освітній сфері, програми молодіжного житлового кредитування,

підтримка діяльності молодіжних громадських організацій, створення сприятливих умов для працевлаштування, державна підтримка молодіжного іноземного стажування та багато іншого – це все про молодіжну політику та шляхи її реалізації. Але чи не найважливішою складовою успішної реалізації молодіжної політики є формування ціннісних орієнтацій молоді, які допоможуть обрати орієнтири та спрямувати у відповідному руслі розум та енергію молодого громадянина. До прикладу, радянська система формувала, відповідно, радянського громадянина, для якого найвищою цінністю мала бути побудова світлого комуністично-соціалістичного майбутнього, нехтуючи при цьому такими особистими цінностями, як хоробрість, цілеспрямованість, чесність, незалежність, вірність своїм принципам, справедливість, мир, успіх, багатство, дружба. Така формула, що ігнорувала особистісне, а отже руйнувала особистість, не могла бути ефективною та існувати довго.

З отриманням незалежності в Україні старі ціннісні орієнтири були зруйновані, проте нові, які повинні стати підвалинами розбудови успішної держави, виявились кінцево не сформованими, що є характерним для перехідних суспільств, котрі визначають вектор розвитку. Проте достеменно відомо, що основою функціонування та розвитку ліберальних демократій є верховенство інтересів та можливостей особистості. Тож «загальне суспільне благо» та «світле майбутнє» відійшли на задній план, уступивши місце сформульованому вище алгоритму: успішний громадянин – це успішна держава.

Аксиометрія – комплексна наукова

дисципліна, що має за мету: виявлення в конкретному соціокультурному середовищі та ситуації наборів цінностей та ціннісних систем; аналіз співвідношення цінностей між собою; встановлення реально існуючих типологій цінностей та їх носіїв-суб'єктів; генеза та розвиток ціннісних уявлень та самих цінностей. В якості методів дослідження, серед інших, в аксіометрії використовується контент-аналіз (вимір частоти «зустрічання» одиниць-сигналів, важливих для аксіологічного дослідження) та інформаційно-цільовий (смісловий) аналіз тексту, соціометрія (фіксація та аналіз ситуацій, яким надають перевагу у соціальній групі) (Значение Слова. ru.). Схоже трактування наукової дисципліни, що формується (з посиланням також на російське джерело), дає український дослідник, доктор філософських наук, проф. Юрій Шайгородський (Шайгородський, с. 56).

На думку української дослідниці Канафоцької Г., «...формування цінностей і відповідно до них сформованої суспільної моралі відбувається під впливом змін в оточуючому середовищі і на кожному етапі розвитку суспільства вони мають свою специфіку, як по відношенню до формування особистісних, так і суспільних цінностей. Тому є підстава стверджувати, що у час змін формуються базові цінності саме сучасної людини» (с. 79). Однією з класифікацій цінностей, на основі якої будуватиметься дослідження, є така:

1) абсолютні – доброта, любов, правда, справедливість, гідність, свобода, чесність;

2) національні – патріотизм, національна гідність, державотворчі прагнення, історична пам'ять, змагання до єдності;

3) громадянські – права і свободи, обов'язки, соціальна гармонія, повага до закону;

4) сімейно-родинні – подружня вірність, турбота про дітей, стосунки у сім'ї, пам'ять предків;

5) особисті – риси характеру, поведінка, стиль приватного життя (Носенко, с. 29)

На цю ж класифікацію у своїх аналітичних дослідженнях опирались Бліхар М. П., Матяж С. В., Березянська А. О. (Бліхар, с. 120; Матяж та Березянська, с. 29). З огляду на цю класифікацію можна впевнено стверджувати, що у молодіжній політиці держава бере участь у формуванні національних та громадянських цінностей, де йдеться про повагу до прав і свобод та закону, виникнення почуття патріотизму та національної гідності, прагнення до побудови суверенної держави.

Для аналізу роботи української держави у цьому напрямку було взято Державну цільову соціальну програму «Молодь України» на 2016–2020 роки та «Концепцію Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки». Перелік запланованих програм підпадає під згадані вище у класифікації цінності (Пріоритети державної політики у молодіжній сфері до 2020 року).

Таблиця 1

Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016–2020 роки»

Перелік програм	Чому сприяє	Цінності, що формуються
Формування громадянської позиції і національно-патріотичне виховання	Усвідомлення важливості та глибини державотворчих процесів.	Патріотизм, національна гідність, державотворчі прагнення, історична пам'ять, змагання до єдності.
Здоровий спосіб життя молоді	Збільшення довіри молоді до держави, впевненість у майбутньому.	Права та обов'язки, соціальна гармонія.
Розвиток неформальної освіти	Розвиток мобільності молоді у сучасному мінливому світі	Національна гідність, державотворчі прагнення
Зайнятість молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді)	Реалізація та самореалізація молоді в Україні.	Національна гідність, державотворчі прагнення

Житло для молоді	Збільшення довіри молоді до держави, впевненість у майбутньому.	Національна гідність, державотворчі прагнення
Партнерська підтримка молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб	Посиленню реінтеграційних процесів ТОТ ОРДЛО	Соціальна гармонія, змагання до єдності.
Надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським Організаціям	Розвитку молодіжних громадських організацій, які покликані стати основою функціонування демократичної політичної системи в майбутньому.	Права і свободи, обов'язки, соціальна гармонія, повага до закону.
Забезпечення міжнародного молодіжного співробітництва	Вивчення досвіду європейських країн в розбудові демократичної держави	Права і свободи, обов'язки, соціальна гармонія, повага до закону.

Кожна з перелічених програм підтверджена низкою запланованих заходів. Так, у розділі «Заходи з національно-патріотичного виховання» йдеться про те, що здійснювана робота має за мету «...формування української громадянської ідентичності на українських традиційних суспільно-державницьких цінностях: самобутності, соборності, волі і гідності Українського народу». Найширшим спектром заходів представлено міжнародне молодіжне співробітництво, в рамках якого планувались до реалізації такі проекти, як Угода про асоціацію між Україною та ЄС, де, окрім іншого, повинно здійснюється співробітництво та обмін досвідом у галузі молодіжної політики та неформальної освіти для молоді, що спрямовано на:

- сприяння інтеграції молоді в суспільство загалом, заохочуючи її активну громадську позицію та ініціативність;
- сприяння молоді в отриманні знань, навичок та професійних умінь поза освітньою системою, зокрема волонтерство, та визнання цінності такого досвіду;
- активізацію співробітництва з третіми країнами;
- розвиток співробітництва між молодіжними організаціями в Україні, в ЄС та в його державах-членах;
- просування здорового способу життя з особливим акцентом на молоді.

Окрім цього, існували програми у рамках співпраці з Радою Європи та здійснення Українсько-Польських обмінів молоддю та

обмінів молоддю України та Литви.

Доволі суперечливою на фоні «Програми «Молодь України» на 2016–2020 роки» виглядає «Концепція Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки», яка була представлена на обговорення громадськості ще у травні 2020 р. (Міністерство молоді та спорту України запрошує молодь) Загалом структура та логіка документу виглядають послідовними та виваженими:

- Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма;
- Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення і виконання програми;
- Мета програми;
- Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів;
- Шляхи і способи розв'язання проблеми, строки виконання програми.
- Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності.
- Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми (Концепція Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки).

Проте! У новому документі не представлено жодної конкретної запланованої програми чи заходів в рамках програми. Зате дуже

розлого, базуючись на даних соціологічного дослідження «Молодь України – 2018» (без встановлення авторства дослідження), здійснено оцінку та аналіз 24 форм участі молоді в житті суспільства (політична активність, мобільність, волонтерство, участь у діяльності інститутів громадянського суспільства, участь у житті суспільства через мережу Інтернет, відстоювання власної думки) та на базі отриманих результатів запропоновані

варіанти розв'язання проблем молодіжної політики (статичний та динамічний??). Хоча слід наголосити, що серед поставлених завдань є ті, які покликані сприяти формуванню ціннісних орієнтації молодого покоління (№ 3 – активізація залучення молоді до процесів ухвалення рішень; № 4 – підвищення рівня мобільності молоді, зокрема шляхом здійснення обмінів у межах України та у партнерстві з іншими державами).

Таблиця 2

«Концепція Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки»

Програма розроблялась для реалізації таких завдань	Чому сприяє	Цінності, що формуються
Підвищення спроможності, публічності та демократичного врядування інститутів громадянського суспільства у молодіжній сфері	Залученню молоді у активне громадське життя	Державотворчі прагнення.
Підвищення рівня культури волонтерства серед дітей та молоді	Підвищення освітнього рівня та отримання практичного досвіду щодо добродійної чи суспільно корисної діяльності	Обов'язки, соціальна гармонія, гідність, свобода, чесність.
Активізація залучення молоді до процесів ухвалення рішень	Підвищення освітнього рівня молоді щодо системи державного функціонування	Державотворчі прагнення, повага до закону.
Підвищення рівня мобільності молоді, зокрема шляхом здійснення обмінів у межах України та у партнерстві з іншими державами.	Здійснення молодіжних обмінів задля отримання комунікативного досвіду та досвіду європейських країн в розбудові демократичної держави.	Права і свободи, обов'язки, соціальна гармонія, повага до закону.
Підготовка фахівців, які працюють з дітьми і молоддю, та молодіжних працівників через розвиток програми «Молодіжний працівник»	Сприяння активізації молодіжних рухів	Права і свободи, обов'язки, риси характеру, поведінка, стиль приватного життя.
Розвиток молодіжних центрів через підвищення рівня їх спроможності та якості їх діяльності, у тому числі забезпечення діяльності державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр».	Сприяння активізації молодіжних рухів	Права і свободи, обов'язки, гідність, свобода, чесність.
Підвищення рівня громадянських компетентностей молоді	Громадянській активності та мобільності молоді.	Державотворчі прагнення, обов'язки, гідність, свобода, чесність.

При порівнянні та аналізі цих програм можна зробити такі висновки:

1. Відсутність конкретних практичних напрацювань у Програмі «Молодь України» на 2021–2025 роки».

2. Запропоновані для реалізації завдання у «Молодь України» на 2021–2025 роки» спрямовані більшою мірою на формування особистих та громадянських цінностей, аніж національних.

3. За відсутності конкретних програм та заходів незрозумілими залишаються шляхи та методи реалізації концепції Програми. Наразі це тільки документ про наміри.

Проведене ще у 2013 році дослідження «Молодіжна політика в Україні. Висновки команди міжнародних оглядачів Ради Європи» показало актуальність проблеми формування ціннісних орієнтацій. Окремий розділ (№ 7) присвячений вивченню питання відношення молоді до патріотичного виховання та інституту громадянства. Серед рекомендацій, запропонованих міжнародними оглядачами, була така, що стосувалась необхідності забезпечення інклюзивного характеру патріотичного виховання: «Теорія та практика патріотичного виховання мають бути розширені та включати такі теми, як відкритість, прийняття різноманітності, вивчення різних культур і релігій, плюралізм та права людини» (Молодіжна політика в Україні). Термін «патріотичне виховання» пропонувалось замінити на «громадянське виховання», що, на думку міжнародних оглядачів, знівелювало б ймовірні негативні аспекти трактування понять.

Задля об'єктивної характеристики процесу формування цінностей української молоді доцільно проаналізувати бачення цього процесу та роль держави в ньому серед самої молоді. Тож влітку 2017 року компанією GfK Ukraine на замовлення Центру «Нова Європа» та за підтримки Фонду ім. Фрідріха Еберта було проведено дослідження, яке згодом було опубліковане під назвою «Українське покоління Z: цінності та орієнтири. Результати загальнонаціонального опитування». Показовими виявились відповіді на запитання: «Які три цінності є для вас особисто найважливішими?». На першому місці опинився такий набір: економічний добробут громадян – 28%, права людини і громадянина – 18%, безпека – 10%; на другому місці: працевлаштування – 21%, економічний

добробут громадян – 19%, права людини і громадянина – 10%; на третьому місці: безпека – 16%, працевлаштування – 15%, права людини/економічний добробут – 14%. Знову ж таки, спрацювала формула пріоритетності громадянських ціннісних орієнтацій (Українське покоління Z, с. 129).

Проте з початком російсько-української війни задля успішного протистояння ворогу та подолання зовнішніх загроз особливої ваги у суспільстві набувають цінності національні: патріотизм, національна гідність, державотворчі прагнення, історична пам'ять, змагання до єдності. Саме ці цінності є основою, навколо котрої гуртується суспільство перед загрозою ззовні. Саме ці цінності можуть стати запорукою майбутньої перемоги – інформаційної, дипломатичної, військової, економічної. Не потребує доведення той факт, що за впровадження та визначення пріоритетності цих цінностей у суспільному житті відповідають еліти: політичні, культурні, духовні, інтелектуальні. Тобто те, які меседжі подає суспільству лідер громадської думки через свої вчинки, прийняті рішення, підписані закони та законодавчі акти, промови та відео звернення, – це і формуватиме прийняття і сприйняття ціннісних орієнтацій.

Молодь, котра в силу меншого життєвого досвіду (а, отже, менш розвинутого аналітичного та критичного осмислення подій та явищ, визначення причинно-наслідкових зв'язків), здатна більше піддаватись інформаційно-психологічним впливам. Тож лідери думок – доволі дієвий механізм маніпулювання суспільною свідомістю там, де держава (через реалізацію спеціальних молодіжних програм, відкритість кордонів для навчання та праці, матеріальну підтримку перекваліфікацій і т. д.) втратила першість. У тому випадку, коли держава втрачає першість у формуванні національних цінностей своїх громадян, її місце неминуче займатиме інша держава з широким спектром власних цінностей та щедрою «пропозицією» нівелювання та дискредитації тих ідей, історії, національної гідності та патріотизму, що існували до цього. І, як наслідок, виникнення цілого покоління, котре існує в російській парадигмі існування «української недодержави» – корумпованої на усіх рівнях незрозумілої структури, неспроможної побудувати демократичні владні інститути ось уже впродовж тридцяти років.

Тож, окрім чітко визначеної державної молодіжної політики, регульованої та регламентованої стратегією, програмами та заходами та такої, що впливає на формування національних та громадянських цінностей (можна визначити цей показник аксіометрії як об'єктивний), існує персональний рівень відповідальності лідерів громадської думки (суб'єктивний рівень), що не менш вагомий та визначальний.

Висновки.

Процес формування ціннісних орієнтацій молоді потребує детального осмислення, переосмислення та аналізу як з огляду на філософську складову поняття, так і на соціальні та психологічні аспекти дослідження. Проте одним із найважливіших залишається питання щодо факторів, котрі здійснюють чи здатні здійснювати вплив на формування спектру цінностей молоді загалом та української молоді зокрема. У даному дослідженні аналізується роль держави у формуванні аксіометричних акцентів молодіжної політики України на сучасному етапі. Тобто держава розглядається як суб'єкт, котрий формує цінності та ціннісні орієнтації молоді. Для аналізу механізмів реалізації аксіометричних аспектів узяті державні Програми молодіжної політики «Молодь України» на 2016–2020 роки та «Молодь України» на 2021–2025 роки».

За теоретичну основу при класифікації цінностей взято дослідження, що подає Носенко Е. Л. у праці «Трансформация ценностных ориентаций молодежи на современном

этапе развития общества (Психологический аспект)» Із загальної класифікації цінностей виокремлені ті, що по своїй суті відповідають за формування активної громадянської позиції людини в суспільстві: національні (патріотизм, національна гідність, державотворчі прагнення, історична пам'ять, змагання до єдності) та громадянські (права і свободи, обов'язки, соціальна гармонія, повага до закону).

Практичною складовою дослідження стало співвідношення державних молодіжних Програм «Молодь України» на 2016–2020 роки та «Молодь України» на 2021–2025 роки» (і заходів, запланованих та реалізованих у рамках Програм), з національними та громадянськими цінностями, які вони, на думку дослідника, покликані продукувати та педалювати. Результатом аналізу Програм стала констатація відсутності передбачених заходів у рамках програми на 2021–2025 рр. та деяке зміщення акцентів на рівні цієї Програми у сторону розвитку особистісних ціннісних орієнтацій (риса характеру, поведінка, стиль приватного життя). Такі «мотиви», з огляду воєнний час, видаються недоречними та несвоєчасними. Додатковим вагомим фактором, що бере участь у формуванні цінностей у молоді, є лідери думок, які подекуди стають дієвим механізмом маніпулювання суспільною свідомістю там, де держава втратила першість у цьому процесі.

Тож можна з певністю стверджувати трансформації аксіометричних акцентів державної молодіжної політики за останнє десятиліття.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні. Документ 2859-ХІІ, поточна редакція — Редакція від 03.03.2006, підстава – 3421-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2859-12#Text>
- Значение Слова.ru. Философский словарь. URL: <https://znachenieslova.ru/slovar/philosoph/aksiometriya>
- Шайгородський Ю. Аксіометрія державної молодіжної політики. Політичний менеджмент. 2011. № 2, С. 54–61.
- Канафоцька Г. П. Формування цінностей сучасної людини: фактори, інституції, складові та чинники впливу. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Механізми управління розвитком організаційної культури ЗНЗ». Київ, 2013. С. 77–87.
- Носенко Э. Л., Фролова Н. В. Трансформация ценностных ориентаций молодежи на современном этапе развития общества (Психологический аспект). Днепропетровск: Изд-во «Навчальна книга», 1999. 168 с.
- Бліхар М. П. Ціннісні орієнтації студентської молоді України: соціологічний аналіз проблеми. *Вісник Львівського університету*. Серія соціологічна. 2011. Випуск 5, С. 116–125; С.120.
- Матяж С. В., Березянська А. О. Класифікація цінностей та ціннісних орієнтацій особистості. Наукові праці. Соціологія. Т. 225. Випуск 213, С. 27–30.
- Пріоритети державної політики у молодіжній сфері до 2020 року. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/148/Molodizhna_politiika_v_Ukrayini.pdf
- Міністерство молоді та спорту України запрошує молодь долучитись до обговорення проекту концепції державної цільової соціальної програми «МОЛОДЬ УКРАЇНИ» НА 2021–2025 РОКИ. URL: <http://molod.sm.gov.ua/index.php/uk/1568-ministerstvo-molodi-ta-sportu-ukrajini-zaproshue-molod-doluchitisya-do-obgovorennya-proektu-kontseptsiiji-derzhavnoji-tsilovoji-sotsialnoji-programi-molod-ukrajini-na-2021-2025-roki>
- Концепція Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки. URL: http://www.dsmsu.gov.ua/media/2020/05/10/1/koncepciya_17_chervnya_2020.pdf

Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2021–2025 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1669-2020-%D1%80#Text>
«Молодіжна політика в Україні Висновки команди міжнародних оглядачів Ради Європи». URL: http://sdg.org.ua/images/----_-----_.pdf
«Українське покоління Z: цінності та орієнтири. Результати загальнонаціонального опитування». Київ, 2017. 135 с. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/13874.pdf>

REFERENCES

- Pro zahalni zasady derzhavnoyi molodizhnoyi polityky v Ukraini [On the general grounds of state youth politics in Ukraine]. Document 2859-XII, current edition. – Edition of 03.03.2006, grounds – 3421-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2859-12#Text> [in Ukrainian].
- Philosophic dictionary [Meaning of Word.ru]. (Znacheniya Slova.ru). URL: <https://znachenieslova.ru/slovar/philosoph/aksiometriya> [in Russian].
- Shayhorodskiy, Yu. (2011). Aksiometriya derzhavnoyi molodizhnoyi polityky [Axiometrics of state youth politics]. *Political management*, 2, 54–61 [in Ukrainian].
- Kanafotska, H. P. (2013). Formuvannya tsinnostey suchasnoyi liudyny: factory, instytutsiyi, skledovi ta chynnyky vplyvu [Formation of values of a modern person: factors, institutions, components, and factors of influence]. Proceedings of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference “Mechanisms of management of the development of the organizational culture of general-school educational establishments”. (pp. 77-87). Kyiv [in Ukrainian].
- Nosenko, E. L. & Frolova, N. V. (1999). Transformatsiya tsinnisnykh oriyentatsii molodi na suchasnomu etapi rozvytku suspilstva (Psykhologichnyi aspekt) [Transformation of value-based orientations of youth on the modern stage of society development (Psychological aspect)]. Dnipropetrovsk: Publishing house “Navchalna knyga” [in Ukrainian].
- Blikhar, M. P. (2011). Tsinnisni oriyentatsii studentskoyi molodi Ukrainy: sotsiolohichniy analiz problemy [Value-based orientations of student youth of Ukraine: sociological analysis of the problem (Tsinnisni oriyentatsii studentskoyi molodi Ukrainy: sotsiolohichniy analiz problemy)]. Bulletin of Lviv University. *Sociological series*, (5), 116–125; 120 [in Ukrainian].
- Matiazh, S. V. & Berezianska, A. O. Klasyfikatsiya tsinnostey ta tsinnisnykh oriyentatsiy osobystosti [Classification of values and value-based orientations of personality]. Scientific works. *Sociology*, 225, (213), 27–30 [in Ukrainian].
- Priorytety derzhavnoyi polityky v molodizhniy sferi do 2020 roku [Priorities of state politics in youth area by the year 2020]. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/148/Molodizhna_politiika_v_Ukrayini.pdf [in Ukrainian].
- Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy zaproshuye molod doluchytys do obhovorennia proektu kontseptsiyi derzhavnoyi tsilovoyi sotsialnoyi programy “MOLOD UKRAYINY” na 2021–2025 roky [Ministry of youth and sport of Ukraine invites youth to engage in the discussion of the project of the conception of the state targeted social program “YOUTH OF UKRAINE” for 2021–2025]. URL: <http://molod.sm.gov.ua/index.php/uk/1568-ministerstvo-molodi-ta-sportu-ukrajini-zaproshue-molod-doluchitysya-do-obgovorennia-proektu-kontseptsiyi-derzhavnoji-tsilovoji-sotsialnoji-programi-molod-ukrajini-na-2021-2025-roki> [in Ukrainian].
- Kontseptsiya derzhavnoyi tsilovoyi sotsialnoyi programy “MOLOD UKRAYINY” na 2021–2025 roky [Conception of state targeted social program “YOUTH OF UKRAINE” for 2021–2025]. URL: http://www.dmsu.gov.ua/media/2020/05/10/1/koncepciya_17_chervnya_2020.pdf [in Ukrainian].
- Pro skhvalennia kontseptsiyi derzhavnoyi tsilovoyi sotsialnoyi programy “MOLOD UKRAYINY” na 2021–2025 roky [On approval of the conception of state targeted social program “YOUTH OF UKRAINE” for 2021–2025]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1669-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
- Molodizhna polityka v Ukraini. Vysnovky komandy mizhnarodnykh ohliadachiv Rady Yevropy [Youth politics in Ukraine. Conclusions of the team of the diplomatic correspondents of the Council of Europe]. URL: http://sdg.org.ua/images/----_-----_.pdf [in Ukrainian].
- (Ukrayinske pokolinnia Z: tsinnosti ta oriyentyry. Rezultaty zagalnonatsionalnoho opytuvannia [Ukrainian generation Z: values and orientations. Results of nationwide poll]. (2017). Kyiv. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/13874.pdf> [in Ukrainian].

Malyk Iryna

PhD., Assoc Prof., <http://orcid.org/000-0002-5638-6999>, Lisotska.i.r@gmail.com

Стаття надійшла / Article arrived: 25.01.2021

Схвалено до друку / Accepted: 15.03.2021